

Nr. 38

Viti i katërt i botimit

Korrik 2016

Në këtë numër do të gjeni:

- ...me këtë rast Ju kujtojmë se...
- Promovimi i Ruajtjes së Natyrës dhe Roli i OJF-ve Mjedisore / nga Nihat Dragoti
- 5 Qershori, Dita Botërore e Mjedisit
- Liqeni i Shkodrës, pasuri e dy vendeve
- Fuqizimi i OMSHC-ve për promovimin dhe ruajtjen e natyrës në Shqipëri
- Sezoni i ri turistik në Parkun Kombëtar Detar Karaburun-Sazan
- HELP-CSO: Vazhdimësi e iniciativave të përbashkëta / nga Milieukontakt Shqipëri
- Njoftime

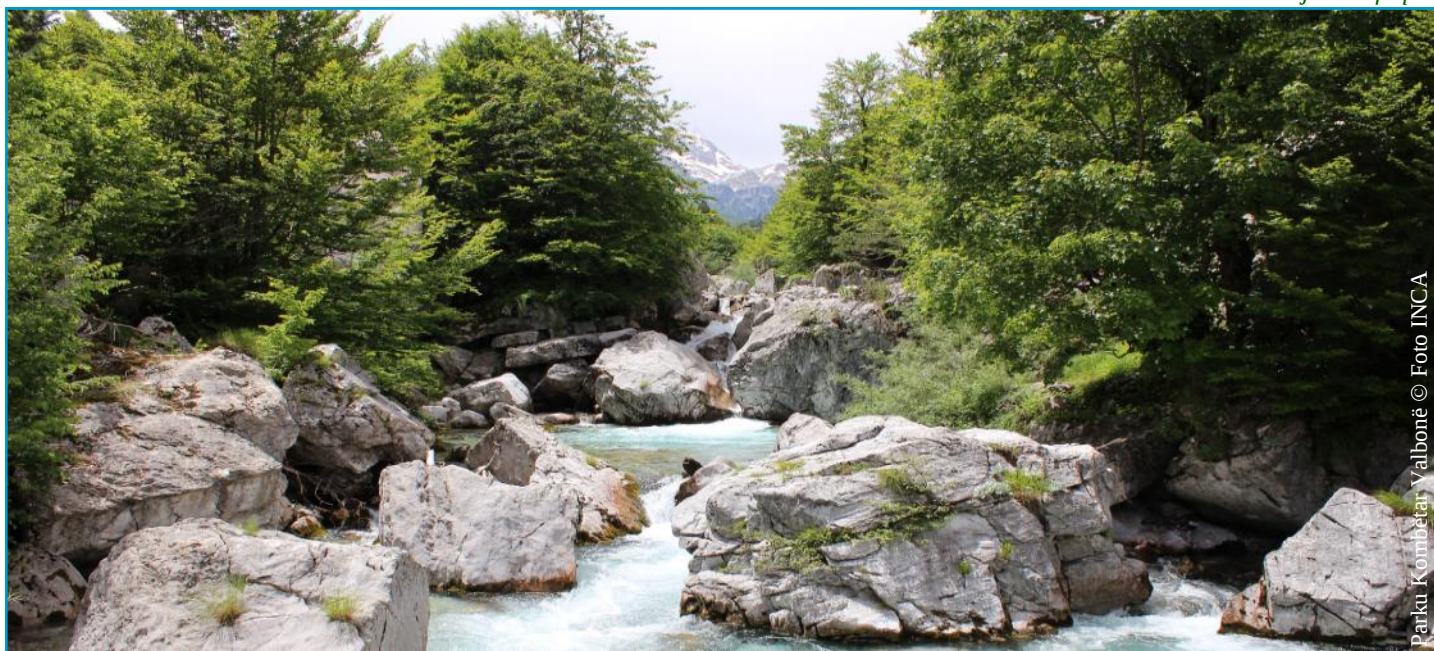
... me këtë rast Ju kujtojmë se
76 vjet më parë ...

... më 07.07.1940 u miratua Dekreti "Mbi Gjuetinë". Bazuar në këtë dekret, sipas dokumentave të kohës, territori Shëngjin-Tale-Vain-Bregu i Matës, me sipërfaqe rreth 25,000 ha, u shpall "Rezervat Shtetëror i

Gjuetisë".

Në vitin 1960, me udhër të Ministrisë të Bujqësisë, zona e Kunës, me sipërfaqe 375 ha, rishpallet rezervat gjuetie. Ndërsa në vitin 1969, zona e Vainit, me sipërfaqe 1,100 ha, rishpallet rezervat gjuetie.

Vijon në faqe 2

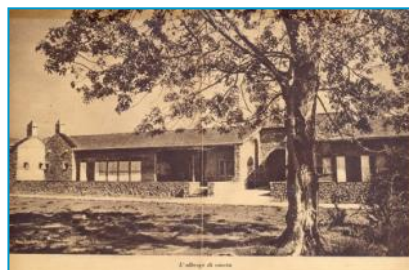

Parku Kombëtar Valbonë © Foto INCA

Organizatat partnere të Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës

Vijon nga faqe 1

T a s h m ë
këta ish rezervate, me
VKM nr.432, datë
28.04.2010, janë
përfshirë në Rezervën
Natyrore të Menaxhuar

(RNM), Kune-Vain
-Tale, i cili ka një
sipërfaqe të
përgjithshme prej
4,393.2 ha.

Administrimi i Rezervës
Natyrore të Menaxhuar
"Kune-Vain-Tale", kryhet
nga AdZM Lezhë,
strukturë e AKZM, në
bashkëpunim me
institucionin e Bashkisë
Lezhë...

...66 vjet më parë ...

... më datën **20.07.1950** u themelua
"Shoqata e Gjuetarëve dhe Peshkatarëve
Sportivë"...

...60 vjet më parë ...

... me urdhër të ministrit të Bujqësisë nr.
242, datë **07.07.1956** territori në Gjirin
e Lalëzit, i quajtur "Rrushkull-Rrotull", me
sipërfaqe 1,286 ha, shpallet "Rezervat
gjuetie".

Në vitin **1957** u sollën nga Rumania rreth
500 krerë fazanë, të cilët u lëshuan për
popullim në Rezervatin e Gjuetisë Rrushkull-
Rrotull, një ngjarje e veçantë për popullimin e
këtij rezervati me fazanë, shërbeu si model
dhe u praktikua në rezervatet e tjerë të
zonës bregdetare të Shqipërisë, për shtimin
e fazanit në gjendje të lirë në natyrë.

Me udhër të ministrit të Bujqësisë nr. **404**,
datë **25.01.1983**, sipërfaqja e rezervatit

të Rrushkull-Rrotull zvogëlohet në 700 ha,
duke hequr sipërfaqen e Rrotullës.

Sipërfaqja e rezervatit është rishikuar në
vitin **1995**, dhe me urdhrin e ministrit të
Bujqësisë nr.2, datë **26.12.1995**,
sipërfaqja u zvogëlua me 50 ha ...

...39 vjet më parë ...

... miratohet Rregullorja e Ministrisë së
Bujqësisë nr.1, datë **27.07.1977** "Mbi
Gjuetinë" dhe njëherazi lista e Rezervateve
të Gjuetisë, duke i ndarë në
kategorinë "A" dhe "B".

Në kategorinë "A" u përfshinë: Kune (Lezhë),
Velipojë (Shkodër), Rrushkull-Rrotull
(Durrës), Maliq (Korçë), Fushë-Kuqe-Negël-
Patok (Krujë), Pishë-Poro (Fier), Karaburun-
Llogara (Vlorë) dhe Ksamil (Sarandë).

Në kategorinë "B" u përfshinë: Pishë-Poro
(Vlorë), Divjakë dhe Mollas (Lushnjë),
Cangonji (Korçë), Vain, Bërzane dhe Kodrat
e Pylli i Kodhelit (Lezhë), Pylli i Levanit (Fier),
Qafëmollë-Derje (Tiranë), Kuterman dhe
Senisht-Qerret, Mirakë (Librazhd), Pylli i
Griqanit, Fierza-Mengel, Mali i Vashës-Polis i
Vogël dhe Qafë Bushi-Xibrakë (Elbasan),
Balloll (Berat), Velidon, Therepel-Bogovë
(Skrapar) dhe Pylli i Helshanit (Kukës)...

...30 vjet më parë ...

... me VKM nr.244, datë **14.7.1986** "Për
një përjashtim nga VKM Nr. 96, datë
21.11.1966 "Për shpalljen e parqeve
kombëtar pyjor", për arsye të mbi ngritjes
së digës të Liqenit të Madh për marrjen e
ujit për ujitjen e tokave bujqësore...

...21 vjet më parë ...

... me VKM nr. 364, datë **10.7.1995**
miratohet një ndryshim në VKM e Këshillit
të Ministrave nr. 451, datë **16.07.1993**
"Për administrimin e shpellave" ...

... 13 vjet më parë ...

... miratohet Ligji nr.9103, datë 10.07.2003 "Për mbrojtjen e liqeneve ndërkufitare", të ndryshuar.

Ky ligj synon mbrojtjen mjedisore të liqeneve ndërkufitare në gjendjen e tyre natyrore, garantimin e kushteve të përshtatshme për zhvillimin e jetës dhe të ekosistemeve në to, duke nxitur zhvillimin e veprimtarive të dobishme, në përputhje me kërkesat e parimit të zhvillimit të qëndrueshëm dhe duke ndaluar veprimtaritë që i rrezikojnë.

Ky ligj zbatohet për liqenet ndërkufitare dhe pellgun e tyre ujë mbledhës si me poshtë:

- a) për pjesën shqiptare të Liqenit të Shkodrës;
- b) për pjesën shqiptare të Liqenit të Ohrit;
- c) për pjesën shqiptare të liqeneve të Prespës...

... 10 vjet më parë ...

... shpallet Ligji nr. 9587, datë 20.07.2006 "Për Mbrojtjen e Biodiversitetit". Ligji ka për synim:

- 1. Të sigurojë mbrojtjen dhe ruajtjen e diversitetit biologjik.
- 2. Të rregullojë përdorimin e qëndrueshëm të përbërësve të diversitetit biologjik, nëpërmjet integritetit të elementeve kryesore të biodiversitetit në strategjitë, planet, programet dhe vendimmarrjet e të gjitha niveleve.

Gjithashtu, ky ligj zbatohet:

për të gjitha sipërfaqet gjeografike, tokësore, ujore dhe detare të Republikës së Shqipërisë, pronë shtetërore apo private;

b) për të gjithë përbërësit e diversitetit biologjik, që gjenden në mjediset e përmendura në shkronjën "a".

c) nga organet shtetërore, që veprojnë në kuadër të këtij ligji apo të ligjeve të tjera të kësaj fushe, nga personat fizikë dhe juridikë, publikë e privatë, vendas dhe të huaj, veprimtaritë e të cilëve kanë ndikim në

biodiversitet, si dhe nga organizatat shoqërore dhe nga publiku.

Materiali gjenetik dhe organizmat gjenetiksht të modifikuar (OMGJ-të) nuk janë objekt i këtij ligji.

Me ligjin nr.68/2014, janë bërë disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9587, datë 20.07.2006 "Për mbrojtjen e biodiversitetit", të cilat konsistojnë në:

- menaxhimin dhe mbrojtjen e tipave të habitatatve natyrore, kafshëve, përfshi shpendët e egër si dhe llojet e bimëve me interes për Komunitetin Evropian;
- përcaktimin e listave të llojeve të habitateve natyrore, bimëve, kafshëve dhe shpendëve, me interes për Bashkimin Evropian.

Këto lista janë miratur me VKM nr.866, datë 10.12.2014 "Për miratimin e listave të tipave të habitateve natyrore, bimëve, kafshëve dhe shpendëve, me interes për Bashkimin Evropian", sipas anekseve të mëposhtme:

a) Aneksi I: Tipat e habitateve natyrore me interes për Bashkimin Evropian, ruajtja e të cilave kërkon përcaktimin e zonave të veçanta të ruajtjes;

b) Aneksi II: Llojet e bimëve dhe kafshëve me interes për Bashkimin Evropian, ruajtja e të cilave kërkon përcaktimin e zonave të veçanta të ruajtjes;

c) Aneksi III: Lloje kafshësh dhe bimësh me interes për Bashkimin Evropian, në nevojë për mbrojtje strikte;

ç) Aneksi IV: Llojet e kafshëve dhe bimëve me interes për Bashkimin Evropian, kapja në gjendje të egër, shfrytëzimi i të cilave mund të jetë objekt i masave menaxhuese;

d) Aneksi V: Parimet për identifikimin e llojeve të shpendëve të egër që do të jenë objekt kërkimi për mbrojtjen dhe menaxhimin e shpendëve të egër...

... 6 vjet më parë ...

... me VKM nr. 546, datë 07.07.2010 miratohet lista e llojeve të faunës së egër, objekt gjuetie.

Me VKM nr. 553, date 07.07.2010 përcaktohet sezoni i gjuetisë në Republikën e Shqipërisë.

... 4 vjet më parë ...

... me VKM nr. 432, datë 18.07.2012 ekosistemi natyror malor i Malit të Tomorrit, me sipërfaqe 24,723.1 ha, shpallet Park Kombëtar, duke përfshirë sipërfaqen prej 4,000 ha, të miratuar me VKM nr.102, datë 15.01.1996. Për këtë Park Kombëtar ka përfunduar dhe Plani i Menaxhimit i miratuar me urdhër të ministrit të Mjedisit nr.2027, datë 31.12.2014. Aktualisht është i përzgjedhur nga Projekti Natyra 2000 ose NatyRAL.

Administrimi i Parkut Kombëtar "Mali i Tomorrit", kryhet nga AdZM Berat, strukturë e AKZM, dhe në bashkëpunim me institucionet e qeverisjes vendore.

... 2 vjet më parë ...

... me VKM nr. 495, datë 22.07.2014 miratohen disa shtesa dhe ndryshime në VKM nr. 693, datë 10.11.2005, të Këshillit të Ministrave "Për shpalljen e kompleksit ligatinor të Buitrintit Park Kombëtar", të ndryshuar.

AKZM me strukturat e saj të vartësisë, ka detyrë dhe duhet të jetë e kujdesshme që të evidentojnë dhe të marrin masa për kremtimin me dinjitet të këtyre datave historike, duke hapur një faqe të re në punën e tyre, për njohjen dhe promovimin e zonave të mbrojtura, duke bashkëpunuar ngushtë me institucionet dhe shoqërinë civile.

Ky muaj shënon dhe 60 vjetorin e Rezervatit Natyror të Menaxhuar "Rrushkull".

INCA është e gatshme që të ndihmojë për promovimin e vlerave të natyrës e të biodiversitetit, nën gritjen e kapaciteteve për përmirësimin e menaxhimit të rrjetit të zonave të mbrojtura dhe në hartimin e historisë së zonave të mbrojtura të Shqipërisë.

Promovimi i Ruajtjes së Natyrës dhe Roli OJF-ve mjedisore

Programi Achieve, i financuar nga BE (Delegacioni në Shqipëri), ka synim të përmirësojë bashkëpunimin mes Organizatave të Shoqërisë Civile (OSHC) dhe autoriteteve shtetërore, pjesëmarrjen aktive dhe cilësore në proceset legjislative, si dhe të mbajë një rol në zbatimin të legjislacionit duke pasur parasysh si nismat publike ashtu dhe ato private. Përmes këtyre veprimeve do të ndihmohen OSHC-t mjedisore edhe për të përmirësuar më tej strukturën e brendshme organizative, të rrisin cilësinë e stafit të tyre, të përfshijnë vullnetarët dhe të rrisin besueshmërinë dhe profilin e tyre në lidhje me komunitetet vendore ku ushtrojnë veprimtarinë.

Grupet kryesore të **nga Nihat Dragoti** synuar të programit janë OSHC-të mjedisore, duke përfshirë dhe organizatat me bazë komunitare dhe të rinjtë e vullnetarët. Përveç tyre do të përfshihen dhe Ministria e Mjedisit me agjencitë e saja, ministritë e linjës dhe Komisionet Parlamentare që kanë lidhje me mjedisin.

Objekti i përgjithshëm i programit është: Inkurajimi i shoqërisë civile për pjesëmarrjen aktive në hartim politikash dhe në kontributin për plotësimin e detyrimeve të Shqipërisë në Marrëveshjen e Stabilizim Asociimit Shqipëri-BE.

Ndërsa objekti i specifik është:

Grup i qëndrueshëm OSHC i aftë që të

Vijon nga faqe 4

punojë në mënyrë profesionale dhe të qëndrueshme, duke adresuar në bashkëpunim me OShC-t e tjera dhe aktorë shtetërorë respektiv-çështjet mjedisore deri në nivel politikash.

Njëherazi programi do të adresojë edhe nevojat e mëposhtme:

Përmirësimin e bashkëpunimit të OShC me aktorët shtetërorë (autoritetet qendrore dhe vendore).

Mungesën e ekspertizës së OShC-ve në tematikat mjedisore.

Mospërfshirjen e OShC-ve të vogla dhe çështjeve rajonale në programet kombëtare.

Qëndrueshmërinë e OShC-ve dhe lidhjen e tyre me komunitetet vendore.

Fushat e programit për OShC-t do të jenë:

(i) Cilësia e Ajrit; (ii) Mbrojtja e Natyrës; (iii) **Menaxhimi i Mbetjeve dhe (iv) Legjislacioni Horizontal.**

Ky program zbatohet nga REC-Albania, një organizatë me mision mbështetjen në adresimin e problemeve mjedisore. REC e përmbush misionin e saj duke nxitur bashkëpunimin ndërmjet qeverive, organizatave joqeveritare, bizneseve dhe aktorëve të tjerë mjedisore, si dhe duke mbështetur shkëmbimin e lirë të informacionit dhe pjesëmarrjen e publikut në vendimarrjen mjedisore. REC merr pjesë aktive në proceset globale, rajonale dhe lokale dhe ndihmon në zgjidhje të qëndrueshme e mjedisore brenda dhe përtej rrjetit të tij të zyrave, përmes kalimit të njohurive dhe përvojave në vende dhe rajone të ndryshme.

INCA bazuar në thirjen e hapur nga REC, ka aplikuar për një projekt në lidhje me promovimin e ruajtjes së mjedisit dhe të biodiversitetit në Shqipëri, duke patur në konsideratë gjendjen aktuale të tyre dhe domosdoshmërinë për t'u integruar, përshtatur dhe zbatuar standartet evropiane të ruajtjes së natyrës.

Siç dihet, shumica e burimeve natyrore në

Shqipëri janë duke vuajtur nga presionet, janë nën kërcënime të vazhdueshme, duke përfshirë turizmin, prerjet e paligjshme, gjuetinë e pakontrolluar dhe aktivitete rekreative jo mirë të menaxhuara, erozioni dhe degradimi i tokës, zjarret, keqmenaxhimi i përdorimit i ujërave, ndërtimi i HEC-ve, etj.

Zbatimi i dobët i ligjit dhe një menaxhim joefektiv në praktikë mbetet ndër shqetësimet më kryesore të ruajtjes së natyrës dhe biodiversitetit në Shqipëri. Në mënyrë të veçantë janë lënë në haresë ligjet: "Për Mbrojtjen e Biodiversitetit", "Për Gjuetinë", "Për Mbrojtjen e Faunës së Egër", "Për Mbrojtjen e Fondit të Bimëve Mjekësore, Eterovajore dhe Tanifere Natyrore" dhe "Për Përcaktimin e Rregullave dhe të Procedurave për Tregtimin Ndërkombëtar të Llojeve të Rrezikuara të Faunës dhe të Florës së Egër".

Strukturat qendrore dhe lokale, që merren me ruajtjen dhe përdorimin e elementëve të biodiversitetit, si shërbimi pyjor, menaxherët e zonave të mbrojtura, **Inspektoriati SHMP apo Peshkimit si dhe aktorët të tjerë, shpesh nuk kanë njohuri, aftësi dhe mjetet e mjaftueshme për zbatimin e dispozitave ligjore në fuqi apo dhe më keq të Konventave Ndërkombëtare dhe të Direktivave të BE-s për Fushën e Ruajtjes së Natyrës.**

Menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore në Shqipëri nuk është i integruar ende si duhet në politikën kombëtare dhe lokale. Ndër të tjera kjo ndodh pasi edhe përfshirja e komuniteteve lokale në vendimarrjet për ruajtjen e natyrës, menaxhimin e zonave të mbrojtura dhe përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore nuk ka qënë i sukseshëm, ka ende një rrugë të gjatë për të kuptuar domosdoshmërinë për pjesëmarrjen e tyre në këtë proces.

Aktualisht, gjendja e rënduar mjedisore e vendit, tregon moszbatimin efektiv të

Vijon nga faqe 5

politikave të ruajtjes së natyrës dhe të biodiversitetit, për zbatimin e dobët të ligjshmërisë, të mos vendosjes së kontrollit mbi territorin që lehtësisht të çojnë në konflikte të panevojshme dhe keqkuptime. Më e ndjeshme, kjo gjendje, është për komunitetet lokale që jetojnë në rajonet me biodiversitetin të larta të vendit, të cilët kanë nevojë për sigurimin e të ardhurave dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës, nëpërmjet përdorimit të integruar dhe shumë funksional të burimeve natyrore, pa cënuar mbijetesën e elementeve të biodiversitetit.

Cilësia e jetës dhe e të ardhmes sonë varet nga mundësia jonë për të ruajtur mjedisin, ajrin, ujin, pyjet dhe gjallesat. Kjo është një sfidë për ne. Mbrojtja dhe promovimi i natyrës, dëmtimi dhe tjetërsimi i saj, **keqtrajtimi i habitateve dhe specieve**, humbja e biodiversitetit dhe e shërbimeve të ekosistemit apo dhe ndryshimet klimës, nuk janë rreziqe të panjohura, pasi ata janë të pranishëm në jetën tonë më shumë e kurrë. Ajo që është në rrezik është mbijetesja jonë, si dhe shumë gjallesave të tjera. Një natyrë e sigurt përmirëson cilësinë e jetës, shëndetin, prodhueshmërinë dhe rritjen e ekonomisë sonë. Ofron një mundësi për të dëshmuar problemet kombëtare dhe vendore të mjedisit, për të parë e për të menduar se si gjenden zgjidhjet dhe se si t'i trajtojmë këto sfida.

Të menduarit dhe të vepruarit e mençur na ndihmojnë që të prodhojmë e realizojmë ide se si mund të kontribuojmë për një mjedis më të mirë, pasi në këtë mënyrë marrim pjesë në ndërtimin e një të ardhmeje të qëndrueshme për të gjithë “për sot dhe e pakta për nesër”, duke e garantuar edhe për brezat që vijnë.

Roli i OMShC është në rritje. Ato tashmë janë struktura të rëndësishme për të mundësuar pjesëmarrjen e publikut në procesin e vendimmarrjes, duke siguruar që mendimet dhe pikëpamjet e tyre janë të

nevojshme për t'u marrë në konsideratë.

Në vendin tonë, megjithë punë e bërë në kuadër të zbatimit të programit SENIOR-A (Mbështetje për Organizatat Mjedisore të Shoqërisë Civile në Shqipëri), të financuar nga Qeveria Suedeze dhe asistencë të REC-Albania, ende ekziston një nevojë e madhe për mbështetjen e organizatave të shoqërisë civile në ngritjen e kapaciteteve, për të ndihmuar në vendosjen e bashkëpunimit me strukturat e AKZM dhe stafeve të rinjë të AdZM-ve sipas qarqeve. Për ruajtjen e natyrës dhe të biodiversitetit, për përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, për domosdoshmërinë e zbatimit të ligjit dhe të standarteve, gjithashtu, është i nevojshëm pjesëmarrja e komuniteteve dhe e OJF-ve në **vendimmarrjet, forcimi dhe zbatimin konkret i veprimtarive gjithë përfshirëse vetëdijesuese, edukative dhe një komunikim transparent.**

Shpesh ky rol është i penguar nga mungesa e kapaciteteve të duhura dhe aftësitë e komunikimit ndërmjet tyre. Njëherazi procesi është teje i rëndësishëm edhe për strukturat dhe stafet në ndërtim të bashkive, bazuar në ndarjen e re administrative të territorit të vendit.

Komunikimi me pjesëmarrjen e gjërë të publikut dhe të rrjetit të ruajtjes së natyrës, nëpërmjet zbatimit të praktikave më të mira për mbrojtjen e natyrës dhe përdorimin e integruar e të barazpeshuar të **biodiversitetit, mbeten instrumente thelbësore për të rritur mbështetjen për këtë problem, për të kontribuar në menaxhimin efektiv të zonave të mbrojtura dhe të burimeve natyrore në Shqipëri.**

Sigurimi i veprimeve që kontribuojnë në **ruajtjen dhe konservimin e burimeve natyrore në Shqipëri, duke përforcuar kapacitetet dhe rolin e OJF-ve, është objektivi i përgjithshëm i projektit “Fuqizimi i OMShC-ve Shqiptare për promovimin e mbrojtjes së natyrës në Shqipëri”, që po**

Vijon në faqe 7

Faqe 6

Vijon nga faqe 6 **realizohet nga INCA.**

Kësisoj, objektivat specifike të projektit konsistojnë:

Për të rritur forcën, rolin dhe aftësitë e **OMShC-ve** në procesin e menaxhimit të zonës së mbrojtur si dhe zbatimin e ligjit, për të luftuar korrupsionin dhe për të zvogëluar ndikimin negativ në burimet natyrore.

Për të inkurajuar bashkëpunimin operativ ndërmjet **OMShC-ve dhe komunitetit**, nxitjen dhe ndërtimin e partneritetit me të gjithë administratat kombëtare dhe lokale, duke ndërmarrë iniciativa dhe veprime të përbashkëta, që kanë për qëllim mbrojtjen, **promovimin dhe menaxhimin e burimeve natyrore** në zonat e mbrojtura në 2 rajonet pilote të përzgjedhur (Gjirokastrë dhe Kukës).

Krijimin e një programi afatgjatë pune të bazuar në përmirësimin dhe zbatimin e legjislacionit kombëtar dhe të **acquis** të BE-së si dhe të iniciativave dobiprurëse në fushën e mbrojtjes së natyrës.

Aktivitetet që parashikohen të realizohen do të jenë:

Takimet koordinuese dhe informuese për **projektin**.

Ngritja dhe funksionimi i një grupi aktiv të **OMShC** që kanë aktivitet ruajtjen e natyrës. Identifikimi i **OMShC** aktive në rajonet pilot; Krijimi i grupeve lokale të monitorimit për mbrojtjen e natyrës në rajonet pilote; Krijimin e mekanizmave duke bërë të mundur vlerësimin dhe monitorimin e **ZOO-s** ekzistuese si dhe ruajtja e kafshëve të egra sipas **standardeve**.

Zhvillimi dhe zbatimi i programit të trajnimit për përf forcimin e kapaciteteve të **OMShC** në analizimin e legjislacionit ekzistues për ruajtjen e natyrës si dhe për të monitoruar dhe raportuar zbatimin e tyre në praktikë. Zhvillimi i udhëzimeve dhe materialeve të **trajnimit**.

Hartimin e një platforme hetimore që do të aplikohen në zonat e mbrojtura.

Kryerja e dy seminareve trajnuese (2 ditë) me **OMShC** në secilën prej zonave pilote. Hetimin vend për të kryer monitorimin në bazë të platformës hetimore përgatitur dhe paraqitur më parë.

Ngritja e vetëdijësimit publik në lidhje me situatën kritike për menaxhimin e zonave të mbrojtura në Shqipëri.

Ndërmerrja e aktivitete promovuese në secilën rajonet pilote në kuadër të ditëve mjedisore, për Direktivën e BE-së "Natyra 2000", njohja me rezultatet kryesore të **grumbulluara nga monitorimi dhe hetimi** gjatë zbatimit të aktiviteteve të projektit. Reklama dhe spote audio do të transmetohet në televizionet lokale në vend, në gazetatat lokale në lidhje me **aktivitetet e projektit**.

Hartimi i një dokumenti me analiza dhe rekomandime për mbrojtjen e natyrës për organet e qeverisjes kombëtare dhe lokale.

Nga zbatimi i aktiviteteve prarashikohen këto rezultate të pritshme:

Forcimi të rolit të Rrjetit të OJF-të për aktivitetet mbikëqyrëse dhe të grumbullimit dhe analizimit të dhënave.

Rritja e kapaciteteve të **OMShC** dhe aktorëve lokalë, në lobim dhe teknikat e monitorimit për zbatimin e përafrimit të legjislacionit kombëtar për mbrojtjen e natyrës.

Kryerja e një serie të veprimtarive mbikëqyrëse për zbatimin aktual të legjislacionit kombëtar për mbrojtjen e natyrës.

Rritja e informimit të publikut mbi mangësitë dhe problemet me të cilat përballen në menaxhimin e qëndrueshëm të zonave të mbrojtura.

Mbështetja e përpjekjeve të qeverisë shqiptare për të mbushur boshllëqet në mes të legjislacionit kombëtar mjedisor dhe **standardet e BE-së biodiversitetit**.

5 Qershori, Dita Botërore e Mjedisit

Kukës - 5 Qershor 2016 - Në rastin e 5 Qershorit, Ditës Botërore të Mjedisit si dhe në kuadër të programit ACHIEVE, financuar nga BE dhe zbatuar nga REC

Shqipëri, INCA organizoi një tryezë të rrumbullakët me moton "Tolerance Zero për tregëtimin e paligjshme të kafshëve të egra". Në takim merrin pjesë përfaqësues të AdZM Kukës si dhe përfaqësues të OMSHC-ve të zonës.

Qëllimi i kësaj tavoline ishte prezantimi i iniciativës së re të shoqërisë civile e cila synon forcimin e rolit të OMSHC-ve në përmirësimin e menaxhimit të zonave të mbrojtura në vend, zbatimin e legjislacionit mjedisor në fuqi, luftën kundër korrupsionit dhe krimit mjedisor, nxitjen dhe themelimin e partneriteteve midis administratës shtetërore në nivel kombëtar dhe lokal në iniciativa dhe aktivitete.

Liqeni i Shkodrës, pasuri e dy vendeve

Parku Kombëtar Liqeni i Shkodrës/Mali i Zi - 18 Qershor 2016 - Në kuadër të projektit ndërkufitar "Për menaxhimin e qëndrueshëm dhe afatgjatë të Liqenit të Shkodrës", në Vraninjë të Malit të Zi u organizua një vizitë studimore me median e të dy vendeve, Shqipëri-Mali i Zi. Ky aktivitet kishte si qëllim promovimin e vlerave, sfidat dhe arritjet në menaxhimin e liqenit, ruajtjen dhe zhvillimin e vlerave natyrore e tradicionale lokale në shtetërore të

komunitetit dhe ekonomive lokale në zonë.

Pjesë e aktiviteteve ishte dhe vizita në muzeun e Liqenit të Shkodrës në ku të

balsamosura janë një pjesë e mirë e faunës së këtij parku si dhe të pranishmit bënë edhe një vizitë me varkë nëpër liqen ku u prezantua biodiversiteti i larmishëm i tij, ku ndër të tjera spikati zambaku i bardhë.

<http://www.balkanweb.com/site/liqeni-i-shkodres-park-kombetar-ne-mal-te-zi-dragoti-pasuri-e-dy-vendeve/>

Fuqizimi i OMSHC-ve për promovimin dhe ruajtjen e natyrës në Shqipëri

Përmet - 22 Qershor 2016 - Në kuadër të projektit “Fuqizimi i Organizatave Mjedisore të Shoqërisë Civile (OMSHC) Shqiptare për promovimin e mbrojtjes së natyrës në Shqipëri”, mbështetur nga programi ACHIVE, INCA organizoi një tavolinë të rrumbullakët në Përmet.

Qëllimi i kësaj tavoline ishte inkurajimi i pjesëmarrjes së gjërë lokale në ndërmarrjen e iniciativave të përbashkëta që synojnë përmirësimin e menaxhimit të burimeve natyrore në vend, zbatimin e legjislacionit horizontal përkatës në fuqi, luftën kundër korrupsionit dhe krimit mjedisor, si dhe nxitjen dhe krijimin e partneriteteve midis administratave lokale dhe qendrore dhe shoqërisë civile lokale.

Zona pilot që u mor në konsiderat në këtë takim ishte Parku Kombëtar “Bredhi i Hotovës-Dangëlli”. Në takimin me përfaqësues të pushtetit vendor dhe shoqërisë civile, morën pjesë përfaqësues nga Drejtoria e Mjedisit (Bashkia Përmet), përfaqësues të Njësive Administrative (Piskovë dhe Petran), nga Shoqata e Përdorimit të Pyjeve, sekretari i Shoqatës së Gjuetarëve (Përmet), OJF aktive lokale mjedisore nga Gjirokastra dhe Përmeti, Inspektoriat i Pyjeve Gjirokastrë, përfaqësues nga Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura (AdZM) Gjirokastrë, stafi i parkut kombëtar si dhe kryetari i

Shoqatës Kombëtare të Parqeve në Shqipëri.

Drejtori Ekzekutiv i INCA-s informoi shkurtimisht të pranishmit lidhur me qëllimin e programit në mbështetje të OSHC-ve mjedisore me fokus ngritjen e kapaciteteve të tyre si dhe besueshmërinë në komunitetet vendore ku ushtrojnë veprimtarinë për të qenë të aftë që të punojnë në mënyrë profesionale dhe të qëndrueshme duke adresuar - në bashkëpunim dhe me aktorë shtetërorë **respektiv** - çështjet mjedisore deri në nivel politikash. Në kuadër të këtij programi INCA do të kontribuojë në përf forcimin e rolit të OJF-ve në zonë, duke ndërmjetësuar pjesëmarrjen e suksesshme të publikut në procesin e monitorimit të zbatueshmërisë së legjislacionit në fuqi, duke siguruar që mendimet dhe pikëpamjet e tyre të merren në konsideratë.

Tavolina e rrumbullaket shërbeu njëkohësisht dhe si një arenë diskutimesh dhe shkëmbimit të mendimeve, por edhe shprehjes së shqetësimeve dhe problematikës me të cilat pushteti vendor, agjencitë rajonale dhe komuniteti lokal përballet dhe është dëshmitar çdo ditë.

Një vend të rëndësishëm në këtë takim zuri ndërhyrja e përfaqësuesit të Shoqatës “Çajupi” Gjirokastrë, i cili shpalosi përpara të pranishmeve një situatë reale kritike në zonën e Gjirokastrës dhe

Vijon në faqe 10

Vijon nga faqe 9

Përmetit, lidhur me krimin dhe korrupsionin mjedisor.

Të pranishmit në këtë tavolinë nuk hezituan të drejtonin gishtin dhe të përmendnin fakte konkrete që hidhnin dritë mbi gjuetinë e paligjshme në zonë si dhe mbi robërimin e faunës së egër jashtë çdo standarti dhe kontrolli shtetëror.

Jo me pak aktiv në këtë diskutim ishin edhe vetë përfaqësuesit e Drejtorisë së Mjedisit pranë Bashkisë Përmet, të cilët pranuan situatën, por njëkohësisht edhe pamundësinë teknike dhe institucionale për t'i bërë ballë asaj. Ajo që ata theksuan në veçanti ishte mangësia e mos përcaktimit të qartë të rolit të pushtetit vendor lidhur me kompetencat dhe përgjegjësitë për menaxhimin dhe administrimin e pyjeve dhe burimeve natyrore.

Mungesa e një bashkëpunimi dhe mirëkuptimi mes pushtetit vendor dhe shoqërisë civile në zonë ishte një nga problemet që u theksua dhe u nënvizua disa herë nga përfaqësuesit e OJF-ve lokale prezente në këtë takim. Jo pak herë OJF-të lokale e ndienin veten të anashkaluar edhe nga iniciativave të tjera të OJF-ve kombëtare që merreshin me mbrojtjen e burimeve natyrore në lokalitetin e tyre, por që organizoheshin në Tiranë pa prezencën dhe involvimin e OJF-ve në vendin e origjinës së problemit, duke përmendur me këtë rast dhe çështjen e HEC-ve në lumin e Langaricës.

Në këtë tavolinë u gjenden përballë njëri tjetrit menaxherët aktual të Parkut Kombëtar "Bredhi Hotovës-Dangëlli" me ish punonjës të këtij parku ndër vite apo dhe specialistë të vjetër pyjesh, të cilët sot për

shak të moshës dhe arsyeve të tjera subjektive nuk punojnë më për këtë park. Por ata me pasionin dhe dashurinë për parkun nuk i qëndrojnë larg përgjegjësisë qytetare për ta mbrojtur dhe promovuar atë. Në këtë përballje mes specialistëve të zonave të mbrojtura u renditën një sërë **problemesh** dhe vështirësish me të cilat menaxhimi i Parkut Kombëtar "Bredhi i Hotovës-Dangëlli" po përballlet. Këto vështitësi fillojnë që nga mungesa e kapaciteteve njerëzore dhe teknike, pozicionimi gjeografik i vetë zyrave të AdZM-së dhe stafit që

duhet të menaxhojë dhe monitorojë Parkun, deri tek autoriteti i cunguar i këtyre punonjësve, mungesës së fondeve dhe logjistikës së nevojshme që mundëson kontrollin, monitorimin dhe inspektimin e parkut.

Në takim nuk u la pa përmendur edhe fakti

se struktura institucionale aktuale për menaxhimin e zonave të mbrojtura tashmë ka ndryshuar dhe nuk është si e mëparshmeja, por ka një shtyllë kurrizore e cila dalëngadalë do të plotësohet me të gjithë kuadrin e nevojshëm institucional teknik, financiar dhe logjistik në mbështetje të zbatimit të ligjit të rishikuar për Zonat e Mbrojtura, i cili së shpejti do të dërgohet në parlament për miratim.

Takimi u mbyll me dëshirën dhe angazhimin e të gjithë të pranishmëve për të bashkuar forcat së bashku për ngritjen e grupeve të punës, trajnimit të tyre mbi legjislacionin në fuqi dhe aplikimin e inspektimeve monitoruese në terren për zbatueshmërinë e tij në praktikë.

Tavolina e rrumbullakët synoi të hidhte themelet e para për mbështetjen e organizatave të shoqërisë civile në zonë dhe

Vijon nga faqe 10

vendosjen e urave të para të bashkëpunimit mes tyre dhe stafeve të rinj të AdZM Gjirokastrë dhe strukturës në ndërtim të Bashkisë Përmet, bazuar në

ndarjen e re administrative të territorit të vendit.

Sezoni i ri turistik në Parkun Kombëtar Detar Karaburun-Sazan

Projekti rajonal “Aktivitete të Qëndrueshme Ekonomike në Zonat e Mbrojtura Detare në Mesdhe” (SEA-Med), në Shqipëri, është në vitin e tretë të zbatimit në Parkun Kombëtar Detar Karaburun-Sazan.

Projekti ka për qëllim të promovojë Parkun si një destinacion i ri turistik në Shqipëri dhe më gjërë, të rrisë ndërgjegjësimin publik, të rrisë kapacitetet e aktoreve mbi zhvillimin dhe menaxhimin e turizmit me bazë natyrën, të themelojë dhe inkurajojë aktivitete turistike me bazë natyrën në Parkun Detar Karaburun-Sazan.

Si i tillë, për projektin janë veçanërisht të rëndësishme sezonet turistike. Përgjatë dy sezoneve të fundit verore (2014-2015) janë ndërmarre aktivitete të ndryshme promovuese, fushata ndërgjegjëse turistike dhe përgatitja e materialeve të ndryshme të vizibilitetit nga INCA në bashkëpunim me aktorë të tjerë lokalë.

Në kuadër të përgatitjeve për sezonin turistik 2016, projekti ka parashikuar instalimin e infrastrukturës turistike në Gadishullin e Karaburunit dhe zonën detare rreth tij dhe materiale vizibiliteti mbi

atraksionet turistike të Gjirit të Vlorës. Këto investime tashme kanë përfunduar dhe janë gati për fillimin e sezonit turistik. Dy shtigje në Gadishullin e Karaburunit (Pashaliman-Pllaja e Ravenës-Gjiri i Bristanit; Pashaliman-Shën Vasil-Shën Jan) janë pajisura me infrastrukture orientuese tabelash informacioni.

Në pika të caktuara tabelat orientojnë vazhdimin e shtegut dhe disa të tjera japin informacion mbi atraksionet natyrore dhe historike përgjatë shtegut.

Në Gjirin e Shën Janit është duke u instaluar një itinerar nënujor për të vëzhguar me maska pranë bregut të detit. Ky itinerar, përveçse është një hapësirë e sigurt për të zhvilluar këtë lloj aktiviteti, ai është i pajisur me tabela informacioni nënujor mbi biodiversitetin e nën ujit.

Në qytetin e Vlorës dhe Orikumit ka përfunduar instalimi i tabelave të

informacionit turistik me ndriçim mbi Parkun Kombëtar Detar Karaburun-Sazan. Këto tabela janë instaluar në pika të rëndësishme turistike në të dy qytetet dhe kanë për qëllim promovimin e

Vijon në faqe 12

Parkut Detar si një destinacion i ri turistik në zonë dhe më gjerë. Tabelat japin informacion mbi atraksionet natyrore dhe historike të zonës dhe aktivitetet turistike që mund të zhvillohen në zonë. Një hartë e thjeshtëzuar tregon vendndodhjen e pikave më të rëndësishme dhe interesante turistike në Gadishullin e Karaburunit dhe

përgjatë bregut dhe jep udhëzime praktike për arritjen e tyre.

Infrastruktura turistike është shoqëruar me prodhimin e një udhëzuesi turistik mbi **Parkun Detar Karaburun-Sazan dhe Gjirin e Vlorës**, si një destinacion turistik i shumëllojshëm.

Këto investime dhe guida turistike i vjen në ndihmë turistëve të interesuar për të përjetuar një eksperiencë të veçantë përgjatë pushimeve të tyre, apo operatorëve turistikë të cilët janë në kërkim të ofertave të reja të qëndrueshme turistike.

HELP-CSO: Vazhdimësi e iniciativave të përbashkëta

Millieukontakt Shqipëri, EcoAlbania dhe LexFerenda organizuan më 14 qershor 2016 takimin prezantues të projektit "HELP-CSO, Forcimi i Legjislacionit Horizontal dhe Promovimi i Organizatave të Shoqërisë Civile". Në fjalën e tij Z. Rezart Kapedani, menaxher i granteve të programit Achieve theksoi se një nga rezultatet e pritshme të këtij projekti do të jetë organizimi i forumeve të OSHC-ve dhe dalja me rekomandime në lidhje me zbatimin e legjislacionit horizontal, për të cilat do të lobohet që të përfshihen në kapitullin 27 të Raportit të BE për Shqipërinë.

Informimi dhe pjesëmarrja e publikut në Shqipëri rezulton të jetë një proces problematik dhe për pasojë reagimi i organizatave të Shoqërisë Civile dhe i individëve ka qenë i dobët.

Kjo vihet re sidomos në zhvillimin e projekteve të HEC-eve, ku për shkak të mungesës së njohurive ligjore mjedisore procesi i pjesëmarrjes së publikut shpesh herë ka krijuar konflikte në komunitetet e prekura. Organizatat mjedisore kombëtare dhe ndërkombëtare kohët e fundit janë organizuar duke realizuar aktivitete të përbashkëta për të mbështetur komunitetet e prekura nga ndërtimi i HEC-eve dhe kanë lobuar për të rritur vëmendjen e vendim-marrësve kundrejt respektimit të standardeve mjedisore gjatë këtij procesi.

Megjithatë mungesa e njohurive mbi legjislacionin horizontal dhe zbatimin e tij në projektet mjedisore ka sjellë nevojën për realizimin e disa aktiviteteve trajnuese dhe mbështetëse për organizatat lokale dhe komunitare në lidhje e pjesëmarrjen publike në projektet e përdorimit të ujit, monitorimin e zbatimit të legjislacionit horizontal si dhe mbështetjen ligjore falas për raste specifike. Ekspertët ligjor, pjesë e ekipit të punës së HELP-CSO do të japin asistencë ligjore duke ndihmuar në aftësimin e organizatave mjedisore për t'iu

nga Millieukontakt Shqipëri

drejtuar organeve të gjyqësorit apo rekomanduar përmirësime ligjore e politikash.

Për të vazhduar dhe konsoliduar punën e nisur nga grupimi "Të mbrojmë lumenjtë", pjesë e të cilit janë dhe vetë organizatorët, me anë të këtij takimi ata synonin krijimin e një Fokus grupi të organizatave të shoqërisë civile që do të punojnë së bashku për vlerësimin e përafrimit të legjislacionit horizontal mjedisor sipas Direktivave të BE. Komponent i rëndësishëm i këtij takimi ishte dhe krijimi i një platforme dhe strategjie komunikimi në shërbim të punës së përbashkët të këtij Grupi Fokus përgjatë projektit e mëtej.

Rreth 10 organizata lokale dhe kombëtare iu bashkuan grupimit për të dhënë mbështetje e kontribut në vazhdimësinë e punës së përbashkët dhe u bënë pjesë e diskutimeve në grupe mbi tre tematikat kryesore: hartimi i Memorandumit të Bashkëpunimit; vizibiliteti dhe faqja tematike e internetit dhe nxitja e iniciativave lokale.

Ky projekt mbështetet financiarisht nga Bashkimi Evropian nëpërmjet programit ACHIEVE i zbatuar nga Qendra Rajonale e Mjedisit - REC Shqipëri.

Për më shumë kontaktoni në:

help-cso@millieukontakt.org

Ose vizitoni: <http://www.millieukontakt.org>;

<http://www.ecoalbania.org>;

<https://www.facebook.com/Lex-Ferenda-492785940925887/?fref=ts>

Nga Besjana Guri/ EcoAlbania

<http://www.ecoalbania.org/help-cso-vazhdimesi-e-iniciativave-te-perbashketa/>

NJOFTIME

11 Korrik - Dita Botërore e Popullsisë**16 Korrik - Dita e krijimit të Institutit për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri / INCA**

1- IUCN World Conservation Congress / Hawai'i 2016 / Planet at the crossroads; 1 - 10 september 2016, Hawai'i Make the most of IUCN World Conservation Congress 2016 - start planning today! <http://iucn-email.org/2GI3-QZYN-E548BEWE7B/cr.aspx>

2- 3rd Symposium of the Biology Student's Research Society, which will be held on 19th-22th October 2016 in Ohrid. / <https://bsrssymposium.wordpress.com/>

3- Kurs 8 javor on line. Kursi ka për qëllim trajnimin e hartuesëve të politikave, menaxherët dhe praktikuesit e sistemeve të zonave të mbrojtura. / http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=item&id=313:kurs-8-javor-on-line&Itemid=131&lang=en

4- Shkollë verore në Gjenevë. Universiteti i Gjenevës në bashkëpunim me UNDP dhe Alenacën e Studimeve Mjedisore hap një shkollë vere, e cila mund të ndiqet dhe nga studnetë shqiptarë. Bashkangjitur keni formularin e aplikimit dhe informacionin në lidhje me organizimin e shkollës së verës në kuadër të GEPP (Global Environmental policy programme) që do të zhvillohet gjatë 28 Gusht-7 Shtator në Gjenevë. / <http://www.unige.ch/formcont/>

5- Natyra nuk ka neë për Ne, zhvillimi pa natyrën është fatalitet. http://www.mjedisisot.info/index.php?option=com_content&view=article&id=1499%3AAnatya-nuk-ka-nevoje-per-ne-zhvillimi-pa-natyren-eshte-fatalitet&catid=24%3AAktiviteti-njerezor&Itemid=224

6- The GEO-CRADLE consortium is organizing a regional workshop on "Accelerating EO-powered businesses and market take-up". See more at <http://bit.ly/NoviGeo>

- Join us to discuss how businesses can profit more from the use of Geo information in the Balkans. What complementarily can be created with research organizations and public authorities? Join the discussions using #NoviGeo

- Today we're in Serbia to share experiences in using Geo-information services to boost operations and businesses. Join the discussion on regional Earth Observation data value added chains by using the #NoviGEO

- Interested in finding out more about using Earth Observation data in the Balkan region? What are the Hubs and what good practices already exist? Join us for a GEO-CRADLE regional workshop! See more at <http://bit.ly/NoviGeo>

7- Për të lexuar “*Ditari i Natyrës*” në vite... / <http://www.inca-al.org/index.php/sq/publikimet/ditari-i-natyres>

Udhëzime për të kontribuar në Ditarin e Natyrës

- Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri mirëpret artikuj të ndryshëm të cilët ju dëshironi t'i publikoni në ditarin e tij elektronik. Artikujt duhet të jenë jo më shumë se 200 - 250 fjalë. Ju lutemi të merrni në konsideratë këtë kërkesë, pasi interesi për të shpërndarë artikuj, lajme apo njoftime të ndryshme përmes ditarit, mund të jetë i konsiderueshëm dhe ne do të përpiqemi për të siguruar hapësirë për të gjithë ju që dëshironi të kontribuoni. Redaksia mban të drejtën për të shkurtuar apo modifikuar (jo tjetërsuar) tekstin nëse do të jetë e nevojshme. Ju lutemi dërgoni një foto shoqëruese për artikullin tuaj dhe / ose web - link për referencë të mëtejshme. Faleminderit për marrjen në konsideratë të këtyre udhëzimeve!

Botim i Institutit për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri / INCA
Redaksia: Nihat Dragoti; Ilirjan Qirjazi; Vilma Kadiu; Marinela Mitro

Rr. Islam Alla, Pall IVEA, Kati I, 1001, Tiranë; Tel/Fax: + 355 4 2231 437
www.inca-al.org; info@inca-al.org; www.facebook.com/inca.albania